

V roku 1572 postavili v Prešporku na hlavnom mestskom trhovisku pred radnicou kamennú fontánu. V jej strede stál ozdobný stĺp s chrlími pramenitej vody. Na vrchol stĺpa umiestnili sochu kráľa Maximiliána ako rytiera v železnom pancieri, ktorý má pri nohách obranný štít s erbom kráľovstva. Tento pomník prvému v Prešporku korunovanému kráľovi pretrval už vyše 400 rokov, hoci celkový vzhľad fontány sa časom menil.

Socha kráľa Maximiliána z fontány postavenej v roku 1572

Súčasná podoba Maximiliánovej fontány v Bratislave

Údaje o minci

Nominálna hodnota: 100 eur

Materiál: Au 900, Ag 75, Cu 25

Hmotnosť: 9,5 g

Priemer: 26 mm

Hrana: vrúbkovaná

Náklad: limitovaný náklad maximálne 6 000 ks

v proof vyhotovení

Autor návrhu: Karol Ličko

Rytec: Dalibor Schmidt

Výrobca: Mincovňa Kremnica

Na líci mince je zobrazená uhorská kráľovská koruna, ktorá je po oboch stranách doplnená ozdobným ornamentom – perlovcom. V spodnej časti mincového poľa je dobové zobrazenie Bratislavského hradu. Pri pravom okraji mince je štátny znak Slovenskej republiky. Pri okraji mince v hornej časti je v opise uvedený názov štátu SLOVENSKO a označenie nominálnej hodnoty 100 EURO. Pod korunou je umiestnený letopočet 2013. Značka Mincovne Kremnica a štylizované iniciály mena a priezviska autora výtvarného návrhu mince Karola Lička sú umiestnené v ľavej časti mincového poľa vedľa uhorskej kráľovskej koruny.

Na rube mince je zobrazený portrét kráľa Maximiliána, ktorý je kompozične doplnený dobovým zobrazením korunovačného Dómu svätého Martina, korunovačným jablkom a ozdobným ornamentom – perlovcom. Vedľa portrétu je umiestnený letopočet korunovácie 1563. Pri okraji mince sú v opise nápisy KORUNOVÁCIA MAXIMILIÁNA a BRATISLAVA.

Vydala: © Národná banka Slovenska, november 2013

Foto: Progress Promotion

<http://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatelcke>

BRATISLAVSKÉ KORUNOVÁCIE
450. VÝROČIE KORUNOVÁCIE
MAXIMILIÁNA

Zlatá zberateľská minca

Korunovácia Maximiliána bola prvou korunovačnou slávnosťou v Prešporku (dnešná Bratislava), ktorý bol od roku 1536 hlavným mestom Uhorska. Bola výnimočnou udalosťou a sledovala ju celá Európa. Slávnosti sa zúčastnili Maximiliánov otec – cisár a kráľ Ferdinand, vysoký klérus a uhorská šľachta, ale aj poprední predstavitelia takmer všetkých európskych krajín.

Uhorských kráľov predtým korunovali v chráme Panny Márie v Stoličnom Belehrade (Székesfehérvár), ktorý však bol od roku 1543 obsadený Turkami. Korunovácie sa v Prešporku konali až do roku 1830 a postupne tu bolo korunovaných aj ďalších desať uhorských panovníkov.

Rímsky cisár Ferdinand I. panoval v Uhorsku od roku 1526. Pretože starol a chorľavel, rozhodol sa v roku 1563 dať za uhorského kráľa korunovať svojho syna Maximiliána, ktorý bol už v roku 1562 korunovaný za nemeckého a českého kráľa. Od roku 1564 bol aj rímskym cisárom ako Maximilián II. V Uhorsku totiž nejestvoval dedičný nárok na kráľovský trón a korunu. Uhorský stavovský snem musel nového panovníka zvoliť a súhlasiť s korunovaním.

Giuseppe Arcimboldo: Cisár Maximilián II. s rodinou

Za deň korunovácie určili 8. september 1563. Korunovácia sa konala vo farskom chráme zasvätenom Najsvätejšiemu Spasiteľovi a rytierovi – biskupovi svätému Martinovi (dnešný Dóm svätého Martina). Mesto bolo nebyvalo vyzdobené. Ponad najširšie rameno Dunaja postavili nový most, na ktorý sa z oboch strán vstupovalo mohutnými dekoratívnymi slávobránami.

Záman uhorských panovníkov korunovaných v Dóme svätého Martina v rokoch 1563 – 1830

Interiér Dómu svätého Martina v Bratislave

Mesto bolo preplnené hosťami a vojskom, ktoré malo dohliadať na poriadok a bezpečnosť. Priebeh slávnosti, tak ako ho po storočia opakovali v Stoličnom Belehrade, upravili na tunajšie pomery. Popri korunovačnom chráme mal významnú úlohu aj Kostol Panny Márie pri kláštore františkánov, v ktorom nový kráľ pasoval rytierov, a priestranstvá za hradbami vnútorného mesta, kde kráľ verejne skladal korunovačnú prisahu. Aby prejavil svoje odhodlanie brániť Uhorsko pred nepriateľmi zo všetkých strán sveta, koňmo vystúpil na kopček na brehu Dunaja. Skutočným panovníkom sa však Maximilián stal až po otcovej smrti v roku 1564.

Maximilián (1527 – 1576) mal v čase korunovania 36 rokov. Bol ženatý s Máriou zo španielskej vetvy habsburskej panovníckej rodiny. Najznámejší z ich potomkov boli neskorší cisári Rudolf II. a Matej. Maximilián bol na svoje obdobie veľmi vzdelaný panovník a štedrý mecén umelcov a vedcov. Sympatizoval s nemeckým reformačným hnutím, mal dobrý vzťah k nemeckým protestantským kniežatám a umožňoval svojim poddaným prijímanie pod oboma spôsobmi. Napriek tomu zostal katolíkom a výchovu detí zveril katolíckym duchovným. Aj keď sa väčšinou zdržiaval mimo územia Uhorska, musel veľa síl sústrediť na jeho obranu pred tureckým náporom. Výsledkom jeho vojenských úspechov bolo uzavretie mieru so sultánom Selimom II. v roku 1568.

Od roku 2003 sa v Bratislave konajú korunovačné slávnosti pripomínajúce korunovácie uhorských kráľov

Portrét Maximiliána v mladom veku

Uhorská korunovačná koruna

